

महाराष्ट्र शासन राजपत्र असाधारण भाग पाच

वर्ष ४, अंक १६]

शुक्रवार, जुलै १३, २०१८/आषाढ २२, शके १९४०

[पृष्ठे ६, किंमत : रुपये २६.००

असाधारण क्रमांक ४०

प्राधिकृत प्रकाशन

महाराष्ट्र विधानसभेत व महाराष्ट्र विधानपरिषदेत सादर केलेली विधेयके.

महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय

महाराष्ट्र विधानसभेत दिनांक १३ जुलै, २०१८ रोजी पुरःस्थापित करण्यात आलेले खालील विधेयक महाराष्ट्र विधानसभा नियम ११६ अन्वये प्रसिद्ध करण्यात येत आहे :—

L. A. BILL No. XLVII OF 2018.

A BILL

FURTHER TO AMEND THE MUMBAI MUNICIPAL CORPORATION ACT, THE MAHARASHTRA MUNICIPAL CORPORATIONS ACT AND THE MAHARASHTRA MUNICIPAL COUNCILS, NAGAR PANCHAYATS AND INDUSTRIAL TOWNSHIPS ACT, 1965.

सन २०१८ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक ४७.

मुंबई महानगरपालिका अधिनियम, महाराष्ट्र महानगरपालिका अधिनियम आणि महाराष्ट्र नगरपरिषदा, नगरपंचायती व औद्योगिक नगरी अधिनियम, १९६५ यांमध्ये आणखी सुधारणा करण्याकरिता विधेयक.

१८८८ चा
३.
१९४९ चा
५९.

१९६५ चा **ज्याअर्थी**, यात यापुढे दिलेल्या प्रयोजनांसाठी, मुंबई महानगरपालिका अधिनियम, महाराष्ट्र महानगरपालिका महा.४०. अधिनियम आणि महाराष्ट्र नगरपरिषदा, नगरपंचायती व औद्योगिक नगरी अधिनियम, १९६५ यांमध्ये आणखी सुधारणा करणे इष्ट आहे ;

त्याअर्थी, भारतीय गणराज्याच्या एकोणसत्तराव्या वर्षी, याद्वारे, पुढील अधिनियम करण्यात येत आहे :—

भाग पाच-४०-१.

एचबी-१७११-१.

प्रकरण एक

प्रारंभिक

संक्षिप्त
नाव.

१. या अधिनियमास, मुंबई महानगरपालिका, महाराष्ट्र महानगरपालिका आणि महाराष्ट्र नगरपरिषदा, नगरपंचायती व औद्योगिक नगरी (दुसरी सुधारणा) अधिनियम, २०१८ असे म्हणावे.

प्रकरण दोन

मुंबई महानगरपालिका अधिनियमामध्ये सुधारणा

सन १८८८
चा अधिनियम
क्रमांक ३ याच्या
कलम १५२अ ची
सुधारणा.

२. मुंबई महानगरपालिका अधिनियमाच्या कलम १५२अ मधील पोट-कलम (१) मध्ये, पहिल्या परंतुकानंतर, पुढील परंतुक जादा दाखल करण्यात येईल :—

१८८८ चा
३.

“परंतु आणखी असे की, या पोट-कलमान्वये महानगरपालिकेने निश्चित केलेले दर, मुंबई महानगरपालिका (तिसरी सुधारणा) अधिनियम, २००६ याच्या प्रारंभाच्या दिनांकापासून म्हणजेच १ एप्रिल २०१० पासून अंमलात आले असल्याचे मानण्यात येईल. ”.

२००९ चा
महा.११.

प्रकरण तीन

महाराष्ट्र महानगरपालिका अधिनियमामध्ये सुधारणा.

सन १९४९
चा महाराष्ट्र
अधिनियम क्रमांक
५९ याच्या कलम
२६७अ ची
सुधारणा.

३. महाराष्ट्र महानगरपालिका अधिनियमाच्या कलम २६७अ मधील, पहिल्या परंतुकानंतर, पुढील परंतुक जादा दाखल करण्यात येईल :—

१९४९ चा
५९.

“परंतु आणखी असे की, या पोट-कलमान्वये महानगरपालिकेने निश्चित केलेले दर, मुंबई प्रांतिक महानगरपालिका, नागपूर शहर महानगरपालिका आणि महाराष्ट्र नगरपरिषदा, नगर पंचायती व औद्योगिक नगरी (सुधारणा) अधिनियम, २००७ याच्या प्रारंभाच्या दिनांकापासून म्हणजेच ४ जानेवारी २००८ पासून अंमलात आले असल्याचे मानण्यात येईल. ” .

२००८ चा
महा. २.

प्रकरण चार

महाराष्ट्र नगरपरिषदा, नगरपंचायती व औद्योगिक नगरी अधिनियम, १९६५ यामध्ये सुधारणा.

सन १९६५
चा महाराष्ट्र
अधिनियम क्रमांक
४० याच्या कलम
१८९अ ची
सुधारणा.

४. महाराष्ट्र नगरपरिषदा, नगरपंचायती व औद्योगिक नगरी अधिनियम, १९६५ याच्या कलम १८९अ मधील, पोट-कलम (१) मध्ये,—

१९६५ चा
महा. ४०.

(क) “दरवर्षी, अशा इमारतीवर बसवण्यायोग्य असलेल्या मालमत्ता कराच्या दुपटीइतकी शास्ती भरण्यास पात्र असेल : ” या मजकुराऐवजी पुढील मजकूर दाखल करण्यात येईल :—

“अशा इमारतीवर शासन वेळोवेळी आदेशाद्वारे निश्चित करील अशा दराने शास्ती भरण्यास पात्र असेल : ” ;

(ख) पहिल्या परंतुकानंतर, पुढील परंतुक जादा दाखल करण्यात येईल :—

“परंतु आणखी असे की, मुंबई महानगरपालिका, महाराष्ट्र महानगरपालिका आणि महाराष्ट्र नगरपरिषदा, नगर पंचायती व औद्योगिक नगरी (दुसरी सुधारणा) अधिनियम, २०१८ याच्या कलम ४ च्या खंड (अ) द्वारे करण्यात आलेल्या सुधारणा लक्षात घेता, या पोट-कलमान्वये शासनाने निश्चित केलेले दर, मुंबई प्रांतिक महानगरपालिका, नागपूर शहर महानगरपालिका आणि महाराष्ट्र नगरपरिषदा, नगरपंचायती व औद्योगिक नगरी (सुधारणा) अधिनियम, २००७ याच्या प्रारंभाच्या दिनांकापासून म्हणजेच ४ जानेवारी २००८ पासून अंमलात आले असल्याचे मानण्यात येईल. ” ;

२०१८ चा
महा.

२००८ चा
महा. २.

प्रकरण पाच

संकीर्ण

- १९८८ ५. (१) या अधिनियमाद्वारे सुधारणा करण्यात आलेल्या मुंबई महानगरपालिका अधिनियम, महाराष्ट्र अडचणी दूर
चा ३. महानगरपालिका अधिनियम किंवा, यथास्थिति, महाराष्ट्र नगरपरिषदा, नगरपंचायती व औद्योगिक नगरी अधिनियम, करण्याचा
१९४९ १९६५ याच्या तरतुदींची अंमलबजावणी करताना कोणतीही अडचण उद्भवल्यास, राज्य शासनास, **राजपत्रात** अधिकार.
चा ५९. प्रसिध्द केलेल्या आदेशाद्वारे, ती अडचण दूर करण्याच्या प्रयोजनांसाठी, प्रसंगानुरूप, त्यास आवश्यक किंवा इष्ट
१९६५ वाटेल अशी, या अधिनियमाद्वारे सुधारणा केलेल्या संबंधित अधिनियमाच्या तरतुदींशी विसंगत नसलेली कोणतीही
चा महा. ४० गोष्ट करता येईल :

परंतु, या अधिनियमाच्या प्रारंभाच्या दिनांकापासून दोन वर्षांचा कालावधी समाप्त झाल्यानंतर असा कोणताही आदेश काढता येणार नाही.

(२) पोट-कलम (१) अन्वये काढण्यात आलेला प्रत्येक आदेश, तो काढण्यात आल्यानंतर शक्य तितक्या लवकर, राज्य विधानमंडळाच्या प्रत्येक सभागृहासमोर ठेवण्यात येईल.

उद्देश व कारणे यांचे निवेदन

मुंबई महानगरपालिका अधिनियम, (१८८८ चा ३) याचे कलम १५२अ, महाराष्ट्र महानगरपालिका अधिनियम (१९४९ चा ५९) याचे कलम २६७अ आणि महाराष्ट्र नगरपरिषदा, नगरपंचायती व औद्योगिक नगरी अधिनियम, १९६५ (१९६५ चा महा. ४०) याचे कलम १८९अ यांमध्ये व संबंधित नगरपालिका कायद्यांमध्ये विधिसंस्थापित केल्याप्रमाणे अशी तरतूद करण्यात आली आहे की, जो कोणी, त्या अधिनियमान्वये किंवा त्या त्यावेळी अंमलात असलेल्या इतर कोणत्याही कायद्यान्वये पूर्व परवानगीशिवाय किंवा त्या परवानगीला संलग्न असलेल्या तरतुदींचे उल्लंघन करून त्याच्या जमिनीवर, किंवा प्रादेशिक नियोजन व नगररचना यासंबंधातील कायद्याच्या मान्यतेशिवाय एखाद्या जागेवर, किंवा अधिनियमाच्या किंवा त्याखाली केलेल्या नियमांच्या किंवा उपविधींच्या तरतुदींचा भंग करून किंवा त्या अधिनियमान्वये दिलेल्या कोणत्याही निदेशाचा किंवा आवश्यकतेचा भंग करून त्याच्या जमिनीवर, किंवा अधिनियमाच्या किंवा त्या त्यावेळी अंमलात असलेल्या कोणत्याही कायद्याच्या तरतुदींचा भंग करून, महानगरपालिका किंवा केंद्र सरकार किंवा राज्य शासन किंवा अशा शासनाने स्थापन केलेली सांविधिक संघटना किंवा कंपनी यांच्या मालकीच्या किंवा त्यांनी भाडेपट्ट्याने दिलेल्या कोणत्याही जमिनीवर कोणत्याही इमारतीचे किंवा इमारतीच्या भागाचे बेकायदेशीरपणे बांधकाम किंवा पुनर्बांधकाम करील तो, जोपर्यंत अशी इमारत अनधिकृत असेल तोपर्यंत, अशा इमारतीवर आकारणीयोग्य असलेल्या मालमत्ता कराच्या दुपटीइतकी शास्ती दरवर्षी प्रदान करण्यास पात्र असेल. उक्त कलमांमध्ये आणखी अशी तरतूद आहे की, अशी आकारणी ही, अशा बेकायदेशीर बांधकामाबद्दल अशा व्यक्ती-विरुद्ध करण्यात येईल अशा कोणत्याही कार्यवाहीला बाधक ठरणार नाही. या कलमांमध्ये अशीही तरतूद आहे की, कराची व शास्तीची आकारणी व वसुली केल्यामुळे, ज्या कोणत्याही कालावधीत बेकायदेशीर बांधकाम किंवा पुनर्बांधकाम करण्यात आले असेल अशा कोणत्याही कालावधीसाठी, असे बेकायदेशीर बांधकाम किंवा पुनर्बांधकाम विनियमित केले जाते असा त्याचा अन्वयार्थ लावण्यात येणार नाही.

उक्त कलमांच्या पोट-कलम (२) मध्ये अशी तरतूद आहे की, पोट-कलम (१) अन्वये तरतूद केलेली शास्ती ही, देय रक्कम जणू काही मालमत्ता कराची थकबाकी होती असे समजून निर्धारित व वसूल करण्यात येईल. मुंबई महानगरपालिका अधिनियम, (१८८८ चा ३) याचे कलम १५२अ आणि महाराष्ट्र महानगरपालिका अधिनियम, (१९४९ चा ५९) याचे कलम २६७अ या उक्त कलमांमध्ये सन २०१७ चा महाराष्ट्र अधिनियम क्रमांक ५१ द्वारे सुधारणा करण्यात आल्या आहेत, आणि महानगरपालिकांना दिनांक ८ जानेवारी २०१७ पासून त्या कलमांखाली आकारावयाच्या शास्तीचे प्रमाण ठरविण्याचा अधिकार प्रदान करण्यात आला आहे.

काही समाजकंटक हे, इमारतीचे बेकायदेशीरपणे बांधकाम केल्यानंतर, खरेदीदारांना सदनिका व त्यांचे गाळे विकतात व खरेदीदार असे बांधकाम कायद्यान्वये यथोचितरीत्या अधिकृत केलेले आहे यावर ठाम विश्वास ठेवून सदनिका व त्यांचे गाळे यांची खरेदी करतात असे निदर्शनास आले आहे. शास्तीची रक्कम ही जणू काही मालमत्ता कराची थकबाकी होती असे समजून वसूल केली जात असल्यामुळे अशा खरेदीदारांना त्यांचा दोष नसताना शास्ती प्रदान करणे आवश्यक ठरत आहे.

वरील बाब विचारात घेता, मुंबई महानगरपालिका अधिनियम, (१८८८ चा ३) याच्या कलम १५२अ चे पोट-कलम (१) मध्ये आणि महाराष्ट्र महानगरपालिका अधिनियम, (१९४९ चा ५९) याच्या कलम २६७अ चे पोट-कलम (१) मध्ये दुसरे परंतुक जादा दाखल करण्याचे प्रस्तावित केले आहे, जेणेकरून महानगरपालिकेने या अधिनियमान्वये ठरविलेले दर हे, उक्त कलम १५२अ व उक्त कलम २६७अ समाविष्ट केल्याच्या दिनांकापासून अंमलात आले असल्याचे मानण्यात येईल अशी तरतूद करता येईल.

२. या पार्श्वभूमीवर, मालमत्ता कराच्या रकमेच्या दुपटीइतकी शास्ती आकारण्याऐवजी, शास्तीची रक्कम शासनाकडून ठरविण्यात येईल अशी तरतूद करण्याच्या दृष्टीने, महाराष्ट्र नगरपरिषदा, नगरपंचायती व औद्योगिक नगरी अधिनियम, १९६५ (१९६५ चा महा. ४०) याच्या कलम १८९अ ची सुधारणा करण्याचे प्रस्तावित केले आहे. तथापि, ही शास्ती आकारल्यामुळे, कायद्यान्वये अशा बेकायदेशीर बांधकामाच्या संबंधात त्या व्यक्तीविरुद्ध कोणतीही कार्यवाही करण्यापासून नगरपरिषदेला प्रतिबंध केला जाणार नाही.

उक्त कलम १८९अ च्या पोट-कलम (१) मध्ये दुसरे परंतुकदेखील जादा दाखल करण्यात आले आहे, जेणेकरून, शासनाने अधिनियमान्वये ठरविलेले दर हे, उक्त कलम १८९अ समाविष्ट केल्याच्या दिनांकापासून भूतलक्षी प्रभावाने अंमलात आले असल्याचे मानण्यात येईल अशी तरतूद करता येईल.

३. वरील उद्दिष्टे साध्य करणे हा, या विधेयकाचा हेतू आहे.

नागपूर,
दिनांक ९ जुलै, २०१८.

देवेंद्र फडणवीस,
मुख्यमंत्री.

वैधानिक अधिकार सोपविण्यासंबंधीचे ज्ञापन

या विधेयकात, वैधानिक अधिकार सोपविण्यासंबंधीचा पुढील प्रस्ताव अंतर्भूत आहे .—

खंड ५ .— या खंडान्वये, या अधिनियमाच्या प्रारंभाच्या दिनांकापासून दोन वर्षांच्या कालावधीमध्ये, प्रस्तावित कायदानुसार सुधारणा केलेल्या मुंबई महानगरपालिका अधिनियम, महाराष्ट्र महानगरपालिका अधिनियम किंवा, यथास्थिति, महाराष्ट्र नगरपरिषदा, नगरपंचायती व औद्योगिक नगरी अधिनियम, १९६५ यांच्या तरतुदी अंमलात आणताना कोणतीही अडचण उद्भवल्यास, ती दूर करण्यासाठी, **राजपत्रात** प्रसिध्द केलेल्या आदेशाद्वारे अशी कोणतीही अडचण दूर करण्याचा अधिकार, राज्य शासनाकडे घेण्यात आला आहे.

२. वैधानिक अधिकार सोपविण्यासंबंधीचा वरील प्रस्ताव हा, सामान्य स्वरूपाचा आहे.

विधान भवन :
नागपूर,
दिनांकि : १३ जुलै, २०१८.

डॉ. अनंत कळसे,
प्रधान सचिव,
महाराष्ट्र विधानसभा.